

ומקשינן: **מנא** הוּו ידעי? מהיכין ידעו שלשת רעיו שבאו עליו יסורים —

איכא דאמרי, יש אומרים **דכלילא הוה לחו** היה לכל אחד מהם כתר שבו חקוקים שלשה פרצופים, ותחת כל פרצוף היה רשום שמו של אחד מהם, וכשהיו באים יסורים על אחד מהם היה משתנה צורת הפרצוף שתחתיו חקוק שמו.

ואיכא דאמרי אילני הוה לחו היה לכל אחד מהם שלשה אילנות, וכל אילן היה על שם אחד מהחברים **וכיון דכמשי** ואם היה אחד האילנות מתייבש הוּו ידעי שבאו יסורים על אותו שרשום שמו תחת האילן⁽⁵³⁾.

אמר רבא, היינו **דאמרי אינשי** על פי זה יובן מאמר העולם — **או חברא כחבריו** **דאיוב** או שיהיה לאדם חברים כחבריו של איוב, **או מיתותא** ואם אין לו אוהבים נוח לו שימות⁽⁵⁴⁾.

נאמר בסוף פרשת בראשית

ויהי כי החל האדם לרוב על פני הארמה **ובנות יולדו להם** ודרשו תז"ל — **רבי יוחנן**

אמר מה שאמר הפסוק 'לרוב' הכוונה, דכיון שגולדו בנות רביה **באה לעולם** כי אשה דרכה להיות בריאה וממהרת להוליד, כמבואר במסכת סנהדרין [סט — ב] דקטן אינו יכול להוליד אלא אם כן מלאו לו תשע שנים, ואילו הנקבה יכולה ללדת לפני כן.⁽⁵⁵⁾

ריש לקיש אמר כוונת הפסוק היא דבלידת הבנות **מריבה באה לעולם** וכמו שאמרו [יבמות סג — א] שאם לא זכה האדם האשה היא 'כנגדו'.⁽⁵⁶⁾

אמר ליה ריש לקיש לרבי יוחנן, לדידך **דאמרת** לשיטתך שאתה סבור דכוונת הפסוק **רביה באה לעולם**, נמצא שלידת הבנות הוא דבר טוב, ואם כן יקשה **מפני** מה בשעה שכפל הקדוש ברוך הוא לאיוב את רכושו ובניו, **לא נכפלו בנותיו של איוב?**

אמר לו נחי אף על פי **דלא נכפלו בשמות** שלא היו לו עוד בנות אבל כנגד זה **נכפלו** **ביופי** ואין לך כפל טוב מזה

מביאה הגמרא ראייה שכנותיו של איוב יפות היו —

והמהרש"א.

וברבינו גרשום כתב דרביה באה לעולם משום שהאשה מגדלת את בניה.

ובמהרש"א פירש [וכן פירש הגר"א ע"י להלן הערה 63] דריבוי הנשים גורם יותר לרבייה מאשר ריבוי הגברים, שהרי אדם אחד יכול לישא מאה נשים ואין צורך בהרבה אנשים כדי שיתעברו הנשים, אבל ריבוי הנשים גורם ליותר רביה בעולם.

56. על פי מהרש"א.

לנוד לו ולנחמו'. (וצ"ב דלפי החשבון הגימטריה היא שלש מאות וחמש).

53. כתב המהרש"א דאם היה זה מעשה כישוף, הרי זה כמאן דאמר בסנהדרין [דף נ"ו] שלא נאסר כישוף לבני נח.

54. כעין זה איתא בתענית כג א במעשה דחוני המעגל, ועיין שם היטב ברש"י.

55. על פי רש"י וכפי שפירשוהו הרש"ש